

ENCICLOPEDIA

LUCRURILOR

UIMITOARE

Scrisă de Jane Wilsher

Ilustrată de Louise Lockhart

Traducere din limba engleză de

IOANA HODOR

CUPRINS

INTRODUCERE 4

CORPUL UMAN 6

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE 16

ANIMALE 26

LUMEA NATURALĂ 36

SPAȚIUL 46

LUCRURI UIMITOARE 56

ISTORIE 66

OBICEIURI ȘI TRADIȚII 76

LUMEA NOASTRĂ 86

ARTĂ ȘI DIVERTISMENT 96

DICȚIONAR AJUTĂTOR 106

INDEX 110

CORPUL UMAN

Î: Avem în jur de 7.000.000.000.000.000.000.000.000.000 (asta înseamnă 7 octilioane) în corpul nostru. Ce sunt?

R: Atomi. Totul în univers e făcut din atomi. Un atom este o unitate de bază a materiei. Acest punct „.” este de aproximativ 20 de milioane de ori mai mare decât un atom.

Î: Câte celule sunt în corpul uman?

R: Aproape 37 de trilioane. Toate ființele vii sunt compuse din celule.

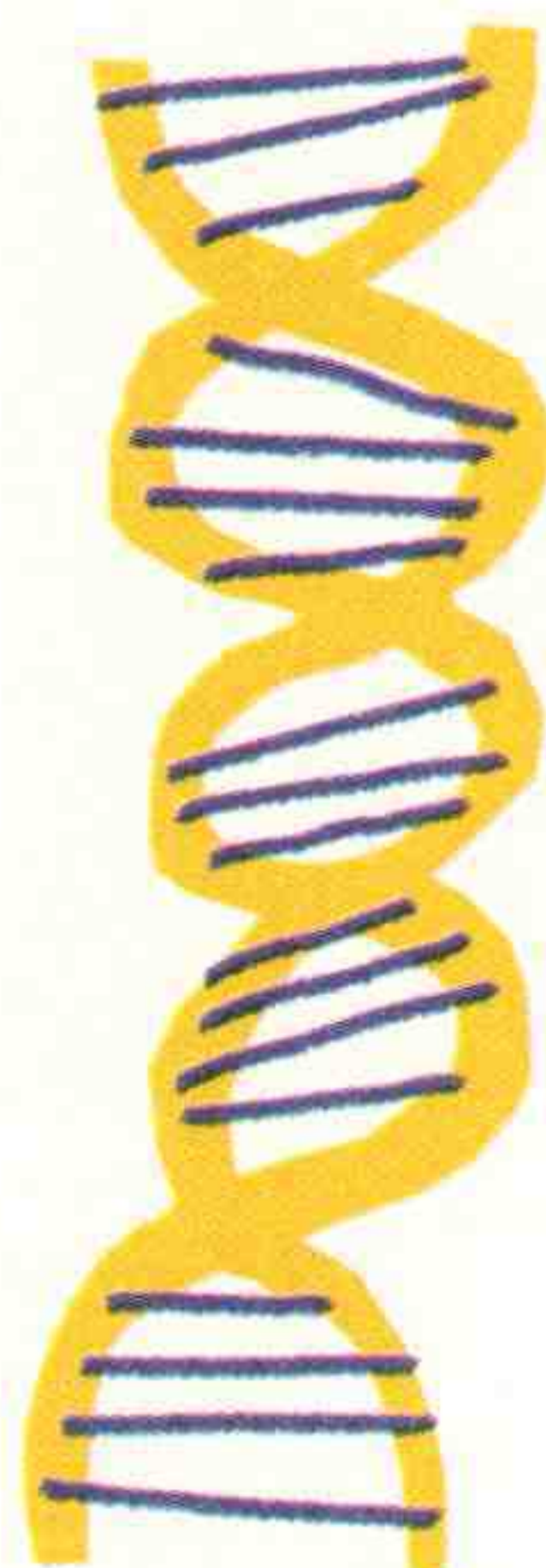
Î: Cine are mai multe fire de păr pe corp, un om sau o maimuță?

R: Un om are la fel de multe fire de păr pe corp ca o maimuță, dar firele subțiri de păr ale omului sunt mult mai greu de observat decât cele groase ale unei maimuțe. Părul ne ajută să ne controlăm temperatura corpului.

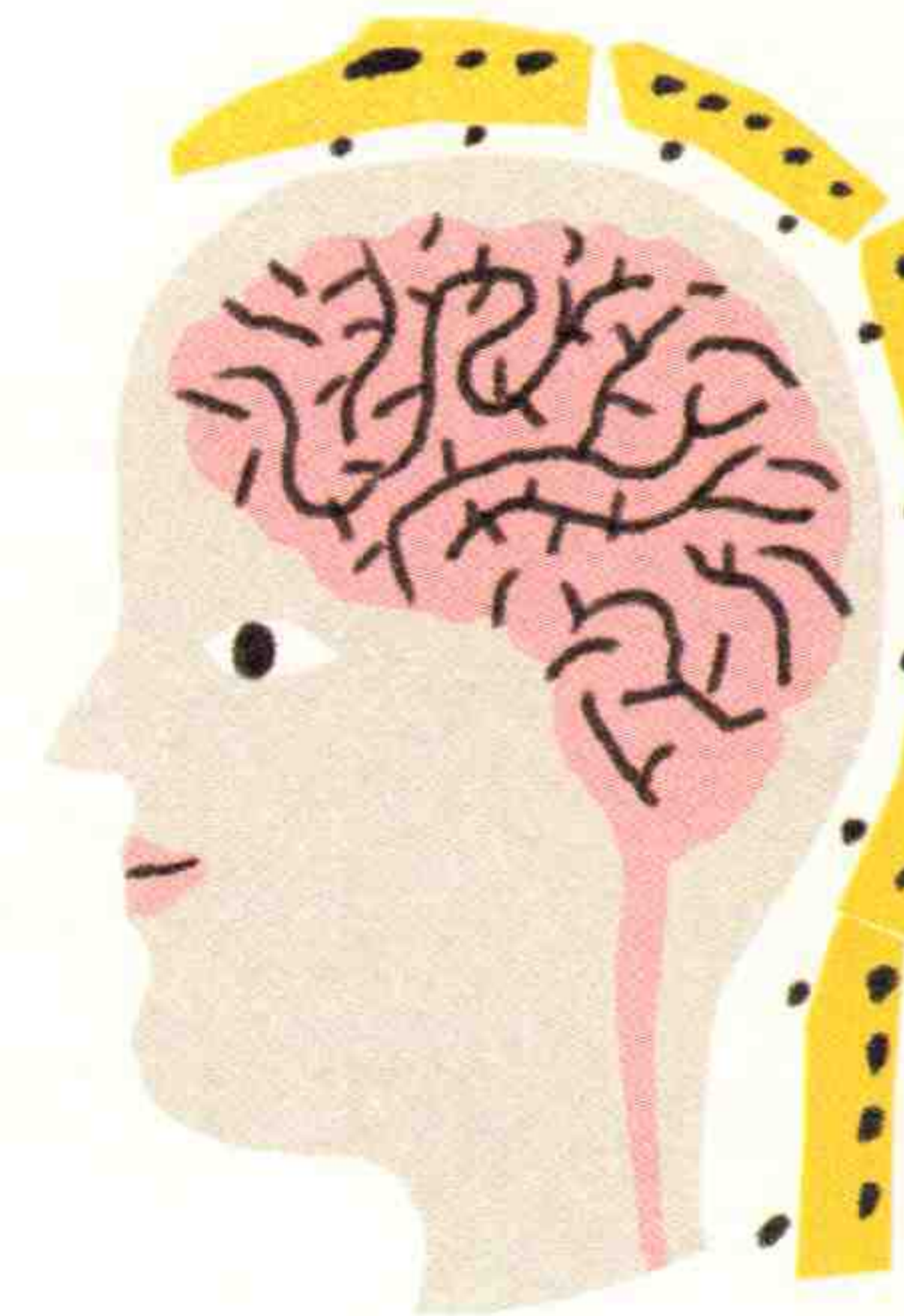
Î: Ce e așa de special la ADN? Și ce înseamnă literele care îl compun?

R: ADN vine de la acidul dezoxiribonucleic (dez-o-xi-ri-bo-nu-cle-ic). Încearcă să spui asta cu voce tare. ADN-ul se află în interiorul celulelor. Conține toată informația de care corpul are nevoie ca să crească și să se dezvolte.

Î: Cât de repede circulă mesajele către și de la creier?

R: Terminațiile nervoase trimit semnale sau mesaje de la și către creier. Cele mai rapide semnale nervoase circulă la fel de repede ca un tren de mare viteză.

Î: Care dintre simțuri e cel mai rapid?

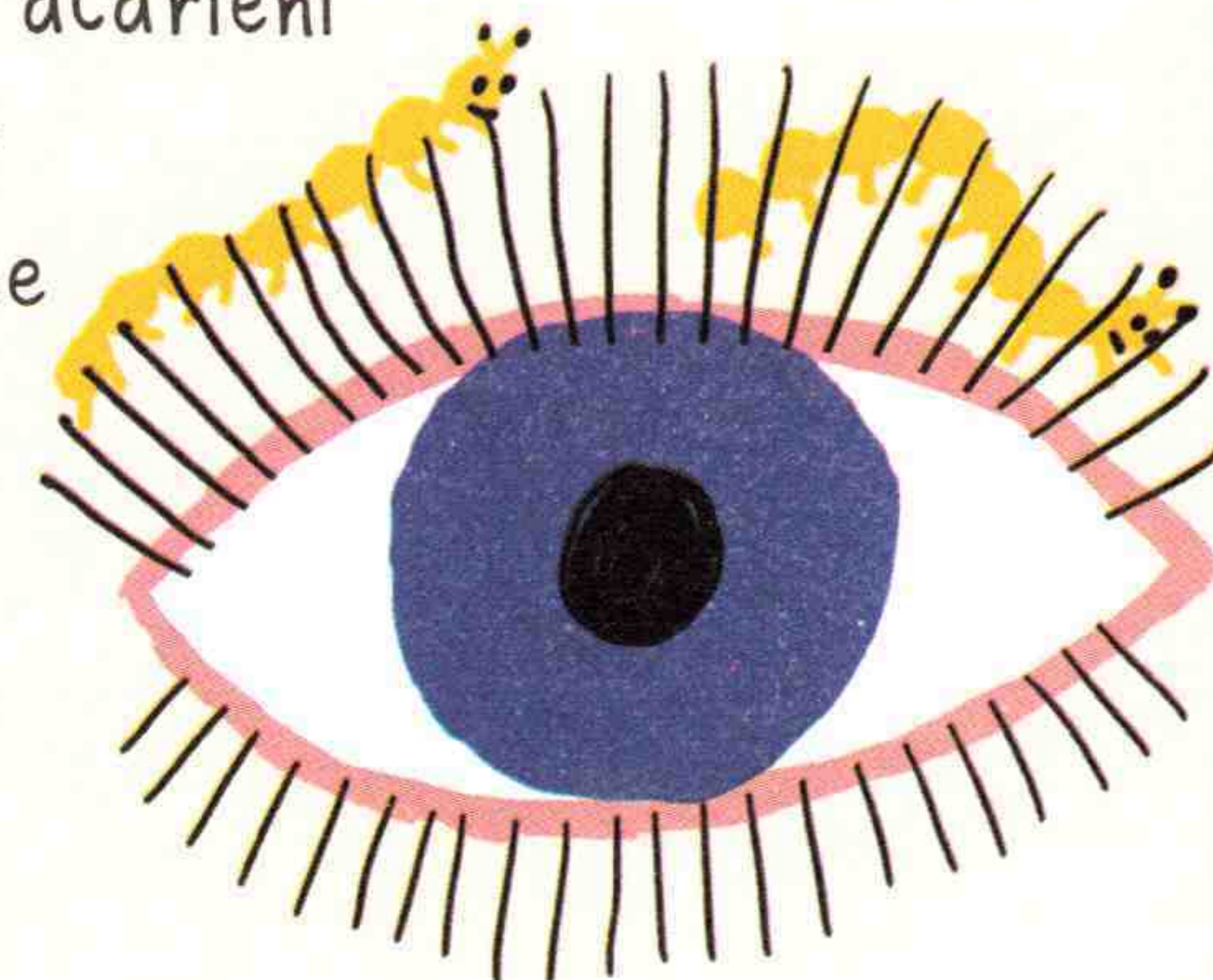
R: Auzul. Bate din palme ca să sărbătorești. Sunetul călătorește de la ureche către creier în doar 0,05 secunde. Adică de 10 ori mai rapid decât un mesaj transmis între ochi și creier. Întrece atât pipăitul, cât și mirosul.

Î: De câte ori clipești într-un minut?

R: Cam de 20 de ori. În total, ți se închid ochii cam 90 de minute în fiecare zi. Clipitul îți păstrează ochii umezi, astfel încât să poată funcționa cum trebuie. Și păsările clipească, dar cu fiecare ochi pe rând.

Î: Ce trăiește pe gene?

R: Există un fel de gândăcei extrem de mici, microscopici, numiți acarieni ai genelor, care ar putea să trăiască pe genele tale. Ai avea nevoie de un microscop ca să-i poți vedea.

Î: Cât de multă murdărie produce nasul tău?

R: Zilnic, nasul tău produce aproape cinci cești de murdărie numită mucus sau muți. Majoritatea trece prin gât, fără măcar să-ți dai seama! Interiorul nasului tău e asemănător cu un preș care oprește murdăria și germeii să-ți pătrundă în corp.

Î: Ce se întâmplă de aproape 40 de milioane de ori pe an în corpul tău?

R: Îți bate inima. Asta înseamnă 70 de bătăi pe minut și peste 100 000 de bătăi zilnic. Pune-ți mâna pe piept și simte-o!

Î: Care parte din INTERIORUL corpului tău se înroșește când te rușinezi?

R: Stomacul. Când te rușinezi, corpul tău produce un hormon numit adrenalină, care ajută circulația sângelui. Mucoasa stomacului devine roșie. Te înroșești și pe interior, nu doar pe exterior!

Î: Cum îți petreci, în medie, 92 de zile pe timpul vieții?

R: Mergând la baie! Îți vei petrece și trei ani și jumătate mâncând. Delicios!

Î: De câte ori pe zi trece o celulă roșie prin inimă?

R: De mai mult de 1 000 de ori. E multă tevatură zilnic prin corp.

Î: Cât de mult a ținut cea mai lungă criză de sughiț înregistrată vreodată?

R: 68 de ani. Există tot felul de remedii sugerate pentru sughițuri, inclusiv să te gândești la ananas sau să te sperie cineva. Asupra ta ce are efect?

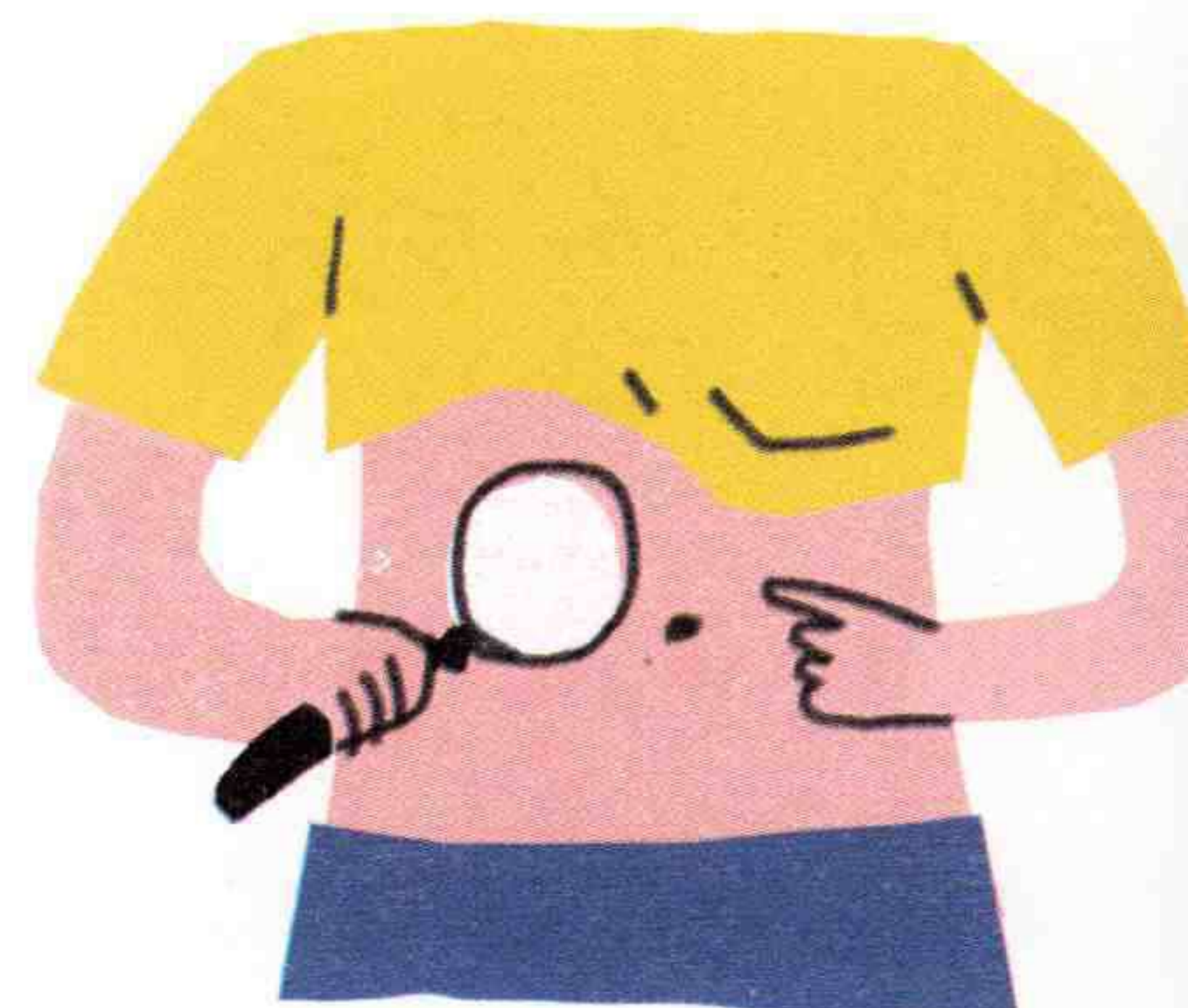
Î: Ce are viteză mai mare – un pârț, un strănut sau tușitul?

R: Câștigător este strănutul, cu 160 km/h. Tușitul are cam 80 km/h. Pârțul termină ultimul cursa cu aproape 10 km/h.

Î: Câte tipuri de germeni ai în buric?

R: Aproape 67. Germeii, denumiți și bacterii, sunt niște chestii mici, vii. Unele bacterii sunt bune și altele sunt dăunătoare pentru corp.

Î: Ce metal prețios se găsește în părul tău?

R: Aur. Pletele tale au un strat protector tare, care se numește cheratină. Părul conține și urme de aur. Copiii au mai mult aur în păr decât adulții. Și alte părți ale corpului, inclusiv inima, conțin aur.

Î: De ce doar unele părți miros urât?

R: Doar 1% dintre părți conțin sulf, substanța chimică ce le face să miroasă urât. Celelalte 99% dintre părți conțin gaz care nu miroase. Consumul de alimente bogate în sulf, cum ar fi fasolea, face părțile să miroasă.

Î: Ce se întâmplă când eructezi?

R: Râgâi. Aerul din stomacul tău este eliberat pe gură – mă scuzați – ca să oprească stomacul din a se extinde prea mult. În multe culturi este considerat un semn de bune maniere să râgâi după o masă bună.

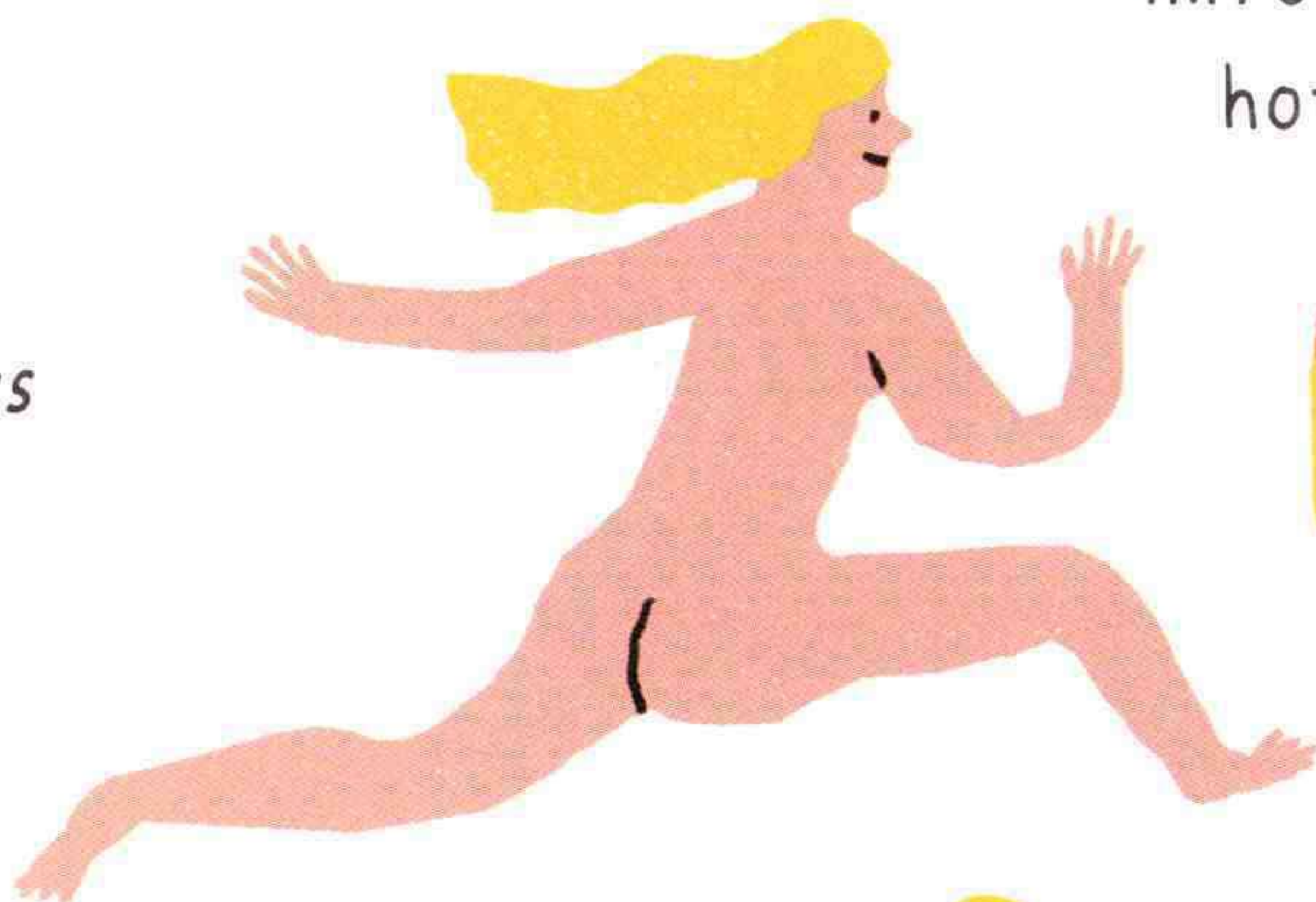

Î: Și de respirat... de câte ori respiri pe zi?

R: În jur de 20 000 de ori pe zi, aproximativ de 600 de milioane de ori în decursul unei vieți. Inspiri oxigen și expiri dioxid de carbon. Când respiri, majoritatea aerului e inspirat și expirat pe o singură nară. O dată la câteva ore, cealaltă nară preia controlul.

Î: Care este cel mai mare mușchi din corp?

R: S-ar putea să stai pe el chiar acum. Este *gluteus maximus*, zis și posterior, dos sau fund.

Î: Poate un zâmbet să te facă fericit?

R: Da. Oamenii de știință au aflat că atunci când zâmbești, creierul eliberează substanțe chimice care te fac să te simți bine. Continuă să zâmbești!

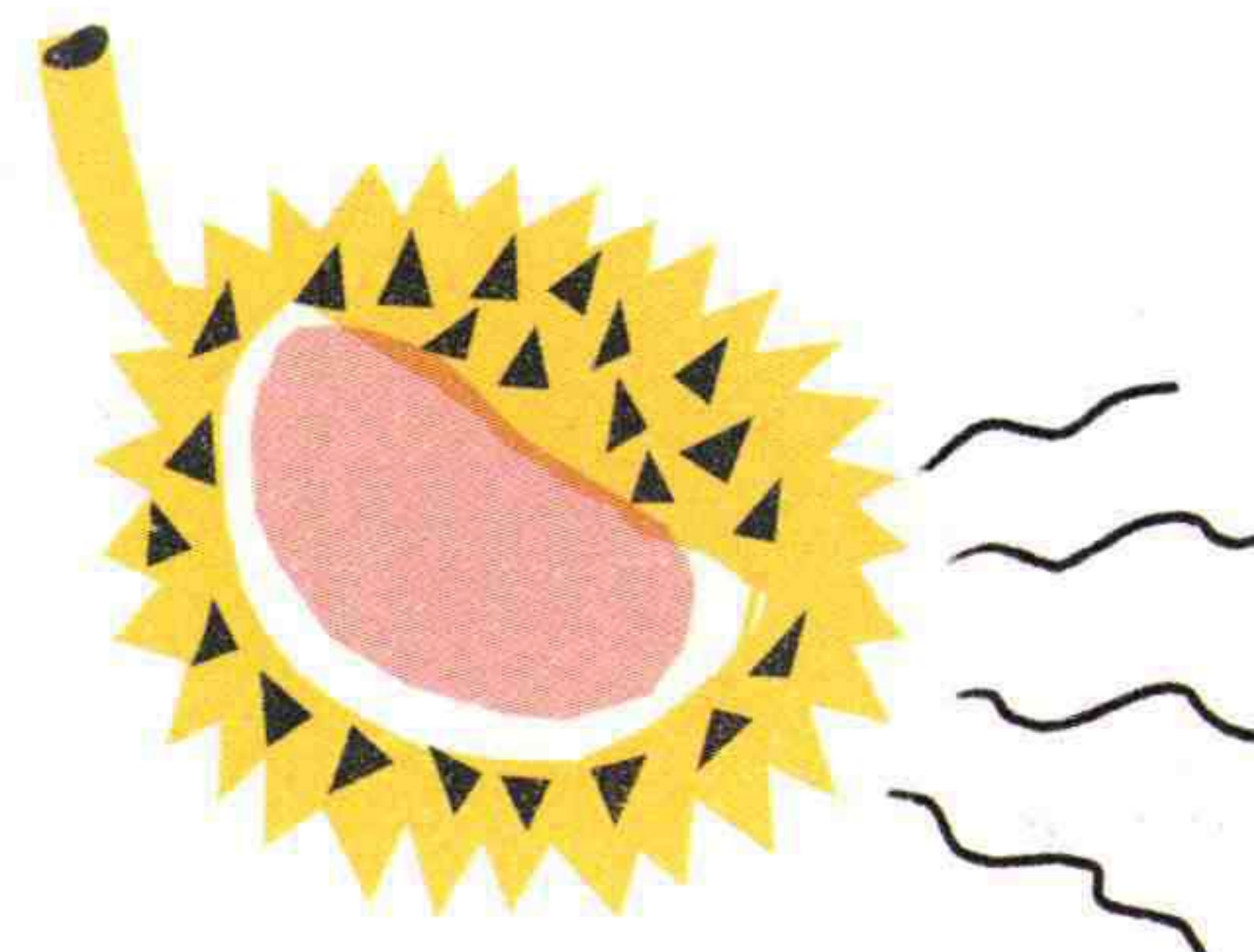
Î: Care parte a corpului tău seamănă cu tentaculul unei caracatițe?

R: Limba. Poate să se îndoie, să-și schimbe forma și să se alungească exact ca un tentacul de caracatiță.

Î: Care este cel mai urât mirositor lucru din lume?

R: Greu de răspuns. Nasul fiecăruia dintre noi are „propria opinie” când vine vorba despre mirosuri. Dar brânza *Époisses de Bourgogne* este interzisă în transportul public din Franța din cauza mirosului ei dezgustător. Și durianul, un fruct exotic care miroase a canalizare, este interzis în anumite hoteluri din Asia.

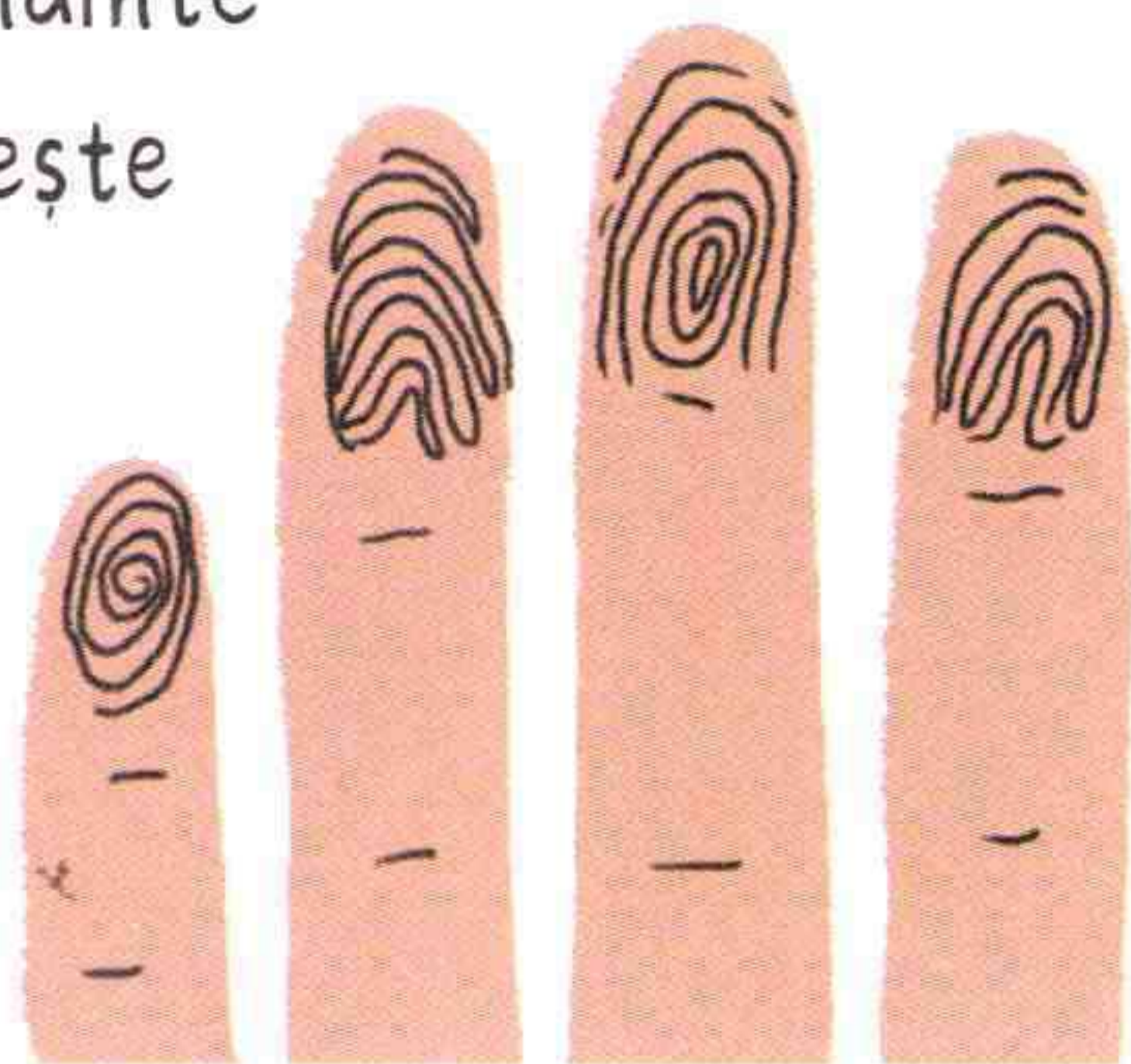

Î: Te poți gâdila singur?

R: Nu, nu poți. Gâdilatul trebuie să te surprindă, iar singur nu te poți surprinde. Iată un sfat: într-un concurs de gâdilat, caută tălpile picioarelor adversarului, pentru că este una dintre părțile corpului care se gâdilă cel mai tare.

Î: Câți ani aveai când ți s-au format amprentele?

R: Aveai amprente digitale înainte de a te naște. Copilul care crește în pântecul mamei sale are amprente digitale încă de la trei luni. Amprenta digitală a fiecărei persoane este unică, specială.

Î: Ce nu poate face corpul tău?

R: Majoritatea oamenilor nu-și pot linge coatele. Tu poți? Cotul e prea departe pentru a ajunge să-l lingi. Extrem de dificil este și să strănuți cu ochii deschiși.

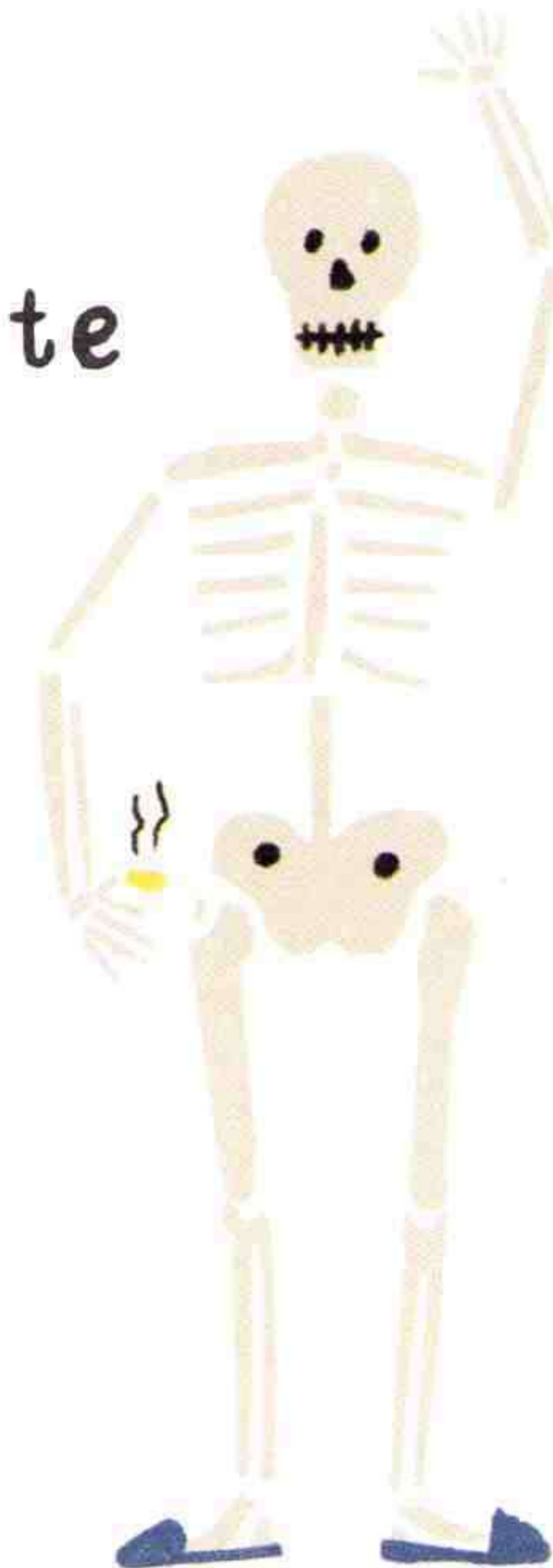
Î: Unde în corpul tău se află Insula lui Reil?

R: În profunzimea creierului tău. Este denumită după savantul german Johann Christian Reil, care a descris pentru prima dată această zonă a creierului conectată cu emoțiile, limbajul și luarea deciziilor.

Î: E posibil să crești peste noapte?

R: Da, de obicei dimineța ești cu aproximativ 8 mm mai înalt. În timpul zilei, când te afli în poziție verticală, materialul moale dintre oasele tale, numit cartilajiu, este comprimat. În pat, cartilajiu se întinde, și astfel e posibil ca dimineța să fim mai înalți.

Î: Ce are mai multe oase, mâna sau piciorul?

R: Mâna. Fiecare mână are 27 de oase, în timp ce fiecare picior are 26.

Î: Fă un pas. Câți mușchi ai folosit?

R: Până la 200 de mușchi.

Î: Câți ani ai putea dormi pe parcursul unei vieți?

R: Aproximativ 33 de ani, dacă trăiești până la aproape o sută de ani. Somnul ajută organismul să se repare și să producă energia de care are nevoie în ziua următoare.

Î: Ce studiază un flatolog?

R: Pârțuri. Flatulența, sau pârțâitul, îți face bine. Ca să scape de gazele produse de mestecarea și digerarea mâncării, orice persoană pârțâie. Și asta se poate întâmpla cam de 15 ori pe zi. Ceea ce înseamnă suficient gaz cât să umfli un balon. Să ne înțelegem, un balon de jucărie, din acela de cauciuc foarte subțire, nu unul mare, cu aer cald. Bum!

